

CONCEPȚIA SECRETARULUI GENERAL AL PARTIDULUI, PREȘEDINTELE REPUBLICII, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, PRIVIND CERCETAREA, CUNOAȘTEREA, PREZENTAREA ȘI ÎNVĂȚAREA ISTORIEI. DOUĂ DECENII DE LA CONGRESUL AL IX-LEA AL P.C.R.

de JEAN CIUTA

ISTORIA — această „Magistra vitae“ a tuturor popoarelor și a fiecăruia dintre membrii colectivității umane, cunoaște în zilele noastre o pondere crescândă în educarea patriotică-revoluționară a masei, în special a tinerei generații, ceea ce-i conferă valențe formative sporite.

— În Cuvîntarea rostită la marea adunare populară de la Iași, prilejuită de deschiderea anului de învățămînt 1985/1986, secretarul general al partidului, președintele României Socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia că, „Este necesar să așezăm în centrul activității învățămîntului nostru educarea patriotică, formarea tineretului în spiritul dragostei față de patrie, față de partid, față de cauza socialismului și comunismului în România. Este necesar să facem în așa fel încît tineretul patriei să cunoască trecutul glorios, îndelungat al poporului nostru, care, în cele mai grele timpuri, a ținut întotdeauna sus steagul luptei pentru a-și apăra propria ființă, independența, pentru a fi stăpîni pe destinele sale“¹.

Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a regîndit și regîndește în chip novator, revoluționar întreaga istorie a patriei, încît aceasta a reintrat în drepturile sale imprescriptibile, căpă-lînd forță propulsatoare a progresului și civilizației umane. — În concepția președintelui țării, istoria cu toate disciplinele ajutătoare nu contribuie numai la sporirea volumului informațional al celor ce o studiază și o învață, ci, în primul rînd, educa formează sentimente și convingeri alt de necesare făuritorilor societății noi, socialiste. — Nu există prilej, manifestare științifică sau publică, contacte cu masele sau oamenii de știință — făuritorii de bunuri materiale și spirituale — în care secretarul general al partidului să nu prezinte teoretic și practic adevărate lecții de istorie, el însuși fiind creator și ctitor de istorie nouă, care în anul jubiliar al aniversării celor două decenii de la Congresul al IX-lea al P.C.R. o numim cu îndreptățită mîndrie patriotică „Epoca Nicolae Ceaușescu“.

Concepția secretarului general al partidului privind cunoașterea, cercetarea și învățarea istoriei este prezentă în toate Documentele de

¹ Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare rostită la marea adunare populară de la Iași, 15 septembrie 1985.

partid în Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism², în Rapoartele prezentate la congresele și plenarele partidului, în cuvântările rostite în diferite forumuri ale democrației socialiste, la marile adunări populare organizate cu prilejul vizitelor de lucru făcute în principalele localități ale țării etc.

În mod deosebit însă, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și-a expus principiile și viziunea asupra istoriei în Cuvîntarea prezentată la întîlnirea cu reprezentanții istoricilor români, din mai 1980³ pregătitoare celui de-al XV-lea Congres Internațional de Științe Istorice⁴, în Mesajul adresat participanților la acel Congres. De asemenea, referiri exprese la istorie și rolul acesteia în educarea patriotică-revoluționară a maselor se găsesc în conținutul Expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu prezentată la plenara lărgită a C.C. al P.C.R. în 1—2 iunie 1982⁵ care a fost adoptată drept program politico-ideologic de către Conferința Națională a P.C.R. din decembrie același an, program însușit și aprobat și de Congresul al XIII-lea al P.C.R. din noiembrie 1984⁶, precum și Cuvîntarea din 11 iulie 1985 rostită de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în forumul științific suprem al țării — Academia R.S.R. — cu prilejul alegerii în calitate de membru titular al Academiei și președinte de onoare al acesteia⁷.

În toate aceste documente de partid de o inestimabilă valoare teoretică și practică, aproape că nu există moment definitoriu al istoriei noastre naționale asupra căruia secretarul general al partidului să nu-și fi spus cuvîntul cu autoritate, competență și probitate științifică, în mod realist și cu profund discernămint. Îndemnul tovarășului Nicolae Ceaușescu de a cerceta, cunoaște, învăța și prezenta istoria așa cum a fost ea, nu după dorințele subiective ale oamenilor, nu după nevoi politice de moment, reprezintă o călăuză oare a făcut și face din știința istoriei o știință cu adevărat revoluționară.

2 Programul Partidului Comunist Român de făurire a Societății Socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism partea I-a și a II-a, pp. 11—44, Buc., 1974.

3 Nicolae Ceaușescu, Cuvîntarea la întîlnirea cu reprezentanții istoricilor români, „Scînteia” din 28 mai 1980.

4 Congresul al XV-lea Internațional de Științe Istorice s-a ținut la București, în zilele de 10—17 august 1980, la care am avut cinstea să particip.

5 Nicolae Ceaușescu, Expunere cu privire la stadiul actual de edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică, educativă a partidului”, prezentată la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie 1982, Edit. Politică, Buc., 1982, pp. 1—15 ; 60—64.

6 Nicolae Ceaușescu, Raport la cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, Edit. Polit., Buc., 1984, p. 64.

7 Nicolae Ceaușescu, Cuvîntarea prezentată la Academia Republicii Socialiste România, cu prilejul alegerii tovarășului Nicolae Ceaușescu în calitate de membru titular al Academiei și președinte de onoare al acesteia, Buc., 11 iulie 1985, „Scînteia” din 12 iulie 1985.

Unul din principiile fundamentale ale secretarului general al partidului, privind cercetarea, cunoașterea și studierea istoriei este pornirea de la realitățile existente astăzi în lume, pe care nimeni și nimica nu le mai poate schimba. De aceea, președintele Nicolae Ceaușescu a indicat istoricilor români să abordeze problemele de istorie de pe pozițiile materialismului dialectic, pornind de la adevărul că istoria omenirii, a popoarelor, din cele mai îndepărtate timpuri este strâns legată de condițiile de muncă, de viață, de dezvoltarea continuă a forțelor de producție ; în procesul muncii, oamenii s-au constituit în comunități umane mai mici sau mai mari, în procesul muncii și a preocupărilor continue privind perfecționarea mijloacelor de producție, în lupta cu natura, să conlucreze și să gindească mai bine pentru asigurarea progresului și civilizației umane. În acest spirit trebuie să relevăm vechimea culturii materiale și spirituale pe teritoriul patriei noastre ; momentele cele mai reprezentative ale istoriei traco-geto-dacilor, puternica evoluție a statului dac în vremea lui Burebista și Decebal, interferențele reciproce între civilizațiile geto-dacă, greacă, persană și romană. Tovarășul Nicolae Ceaușescu îndeamnă să studiem și să cunoaștem istoria în interconexiunea cauzală a fenomenelor. Trebuie să acordăm o atenție deosebită combaterii argumentate, ferme, întemeiate pe o largă bază de informare și interpretare științifică a oricăror încercări de denaturare sau falsificare a proceselor istorice, a momentelor sau evenimentelor petrecute într-o perioadă sau alta a istoriei, a rolului maselor populare și ale unor personalități în istoria națională și universală. Să cunoaștem și să prezentăm argumentat, pe bază de documente istorice indubitabile că, formarea națiunilor și a statelor naționale a jucat un rol de mare importanță istorică în progresul general economico-social al omenirii, că națiunea nu și-a încheiat rolul său, că națiunile și statele naționale sînt chemate încă, să aibă, pe mai departe, un rol de prim ordin în societate în lupta pentru progres social și civilizație. Să evidențiem în cercetarea, cunoașterea și învățarea istoriei primordialitatea factorului economic rolul hotărîtor al acestuia în dezvoltarea social-istorică. Nu am putea înțelege corect și complet sensurile majore ale perioadei construcției socialiste din țara noastră, dacă nu relevăm cu pregnanță principiul repartizării judicioase, proporționale a forțelor de producție pe întreg teritoriul patriei, dacă nu punem în evidență mai întii realizările economice obținute (Transfăgărășanul, Canalul Dunărea—Marea Neagră, Metroul Capitalei, marile combinate, centrale și uzine, care prin forța omului, au schimbat nu numai cadrul economic și geografic, ci omul însuși, înarmat cu o conștiință nouă, socialistă.

Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conține istoria, așa cum se precizează în Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism ; ca fiind „istoria unor neconținute lupte de clasă, a bătăliilor purtate de masele populare pentru libertate și dreptate socială, pentru apărarea ființei naționale și neafirmare, pentru progres și civi-

lizație"⁸. Așadar, masele populare sînt prin munca și lupta lor, adevăratele creatoare ale istoriei și rolul acestora a fost, este și va rămîne preponderent în istorie, iar istoricii trebuie să-l releve în primul rînd

Investirea istoriei patriei cu rolul fundamental de știință fără de care nu se poate concepe educația patriotică, socialistă a generațiilor de astăzi, constituie una din cele mai prețioase cuceriri ale „Epocii Nicolae Ceaușescu” și ea își are obirșia în concepția novatoare, revoluționară a secretarului general al partidului. Integrarea cu rigurozitate a fenomenului istoric românesc în contextul istoriei universale, reprezintă un alt principiu călăuzitor al cercetării, studierii și unoășterii istoriei, degajat din concepția președnitelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Poporul nostru poate și trebuie să se mîndrească cu contribuția adusă la tezaurul culturii și civilizației umane universale. Luptele conduse de voievozii români în evul mediu : Mircea cel Bătrîn ; Ianou de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul au servit libertății, independenței și păcii întregii Europe, pentru că în timp ce românii își vărsau sîngele la Dunăre, francezii, englezii, italienii, germanii și alte popoare din vestul și centrul Europei își durau palate, domuri și catedrale. Gîndirea umaniștilor români : Nicolae Olahus, Constantin Cantacuzino-stolnicul —, Dimitrie Cantemir, Nicolae Milescu s-a interferat și completat în mod ferocit cu cea a umaniștilor europeni. Contribuția lui Gheorghe Țițeica, Traian Lalescu, Spiru Haret, Gheorghe Vrînceanu, Ștefan Procopiu, Petre Poni, Anghel Saligny, Traian Vuia, Aurel Vlaicu, Henry Coandă, Mihai Eminescu, George Enescu, Nicolae Iorga, Constantin Brîncuși, C. I. Parhon etc., sînt contribuții notabile la dezvoltarea tezaurului culturii universale. În prezent, știința, arta și în general cultura românească, se integrează armonios în cultura universală, iar opera teoretică și practică a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu și a tovarășei academician, doctor, inginer Elena Ceaușescu, reflectînd gîndirea și înțelepciunea întregului popor român, se constituie ca un corolar al culturii românești contemporane, contribuție de seamă la tezaurul civilizației universale.

Atît în Cuvîntarea din mai 1980, rostită la întîlnirea cu istorici români, cît și în Mesajul adresat participanților la cel de-al XV-lea Congres Internațional de Științe Istorice, ținut la București, în același an, tovarășul Nicolae Ceaușescu indica să ducem o politică, inclusiv în domeniul istoriei, încît să contribuim permanent la crearea și întreținerea aceluia climat al păcii, prieteniei și frăției tuturor popoarelor, — să promovăm cu consecvență opțiunea politicii românești de prietenie, colaborare, conlucrare între popoare, împotriva politicii de dictat și forță.

În judecarea faptelor și evenimentelor istorice să ținem seama în tot mai mare măsură de ceea ce trebuie să realizăm, să subliniem în

⁸ Programul P.C.R. de făurire a Societății Socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Buc., 1974, p. 13.

prezentarea istoriei punctele care ne apropie și converg și nu cele ce ne despart sau ne separă. Să fim adepții unei politici largi de concurență economică și pe toate planurile în spiritul unei depline egalități, respect și avantaj reciproc între popoare. Românii au promovat din totdeauna o politică pacifistă, antirevizionistă, a statu-quo-ului, fiind nevoiți să luptăm numai în apărare și pentru întregirea statal-națională. Astăzi, România Socialistă, reprezentată prin Partidul Comunist Român în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este un model de țară promovatoare a principiilor păcii și prieteniei, concurenței între toate popoarele lumii. Ultimele două decenii, inaugurate de Congresul al IX-lea al P.C.R., situează țara noastră, prin activitatea conducătorului ei, în istoria activă, dinamică a contemporaneității, bucurându-se peste tot de stimă, respect și prețuire, iar istoria prezentului își trage puternic seva din trecut, propulsându-l și orientându-l spre viitorul tot mai luminos.

THE CONCEPTION OF THE GENERAL SECRETARY OF THE ROMANIAN COMMUNIST PARTY, THE PRESIDENT OF THE COUNTRY, COMRADE NICOLAE CEAUȘESCU, CONCERNING THE PRESENTATION, THE UNDERSTANDING AND THE STUDY OF HISTORY. TWO DECADES FROM THE IX-th CONGRESS OF THE ROMANIAN COMMUNIST PARTY

R é s u m e

The communication points out the progressive and revolutionary thought of the General Secretary of the Party, the President of the Socialist Republic of Romania, concerning the presentation, the understanding and the study of history in general and of Romania's history in particular.

There are pointed out the main ideas of comrade Nicolae Ceaușescu resulting from the Speech delivered at the Plenary Meeting of the Central Committee of the Romanian Communist Party, June, 1—2, 1982, The Speech delivered at the meeting of the representatives of the Romanian historians, May, 27, 1980, preparatory for the XV-th International Congress of Historical Sciences (Bucharest, August, 10—17, 1980) and in the other speeches delivered by our President during the two decades of leadership of the Romanian Communist Party.